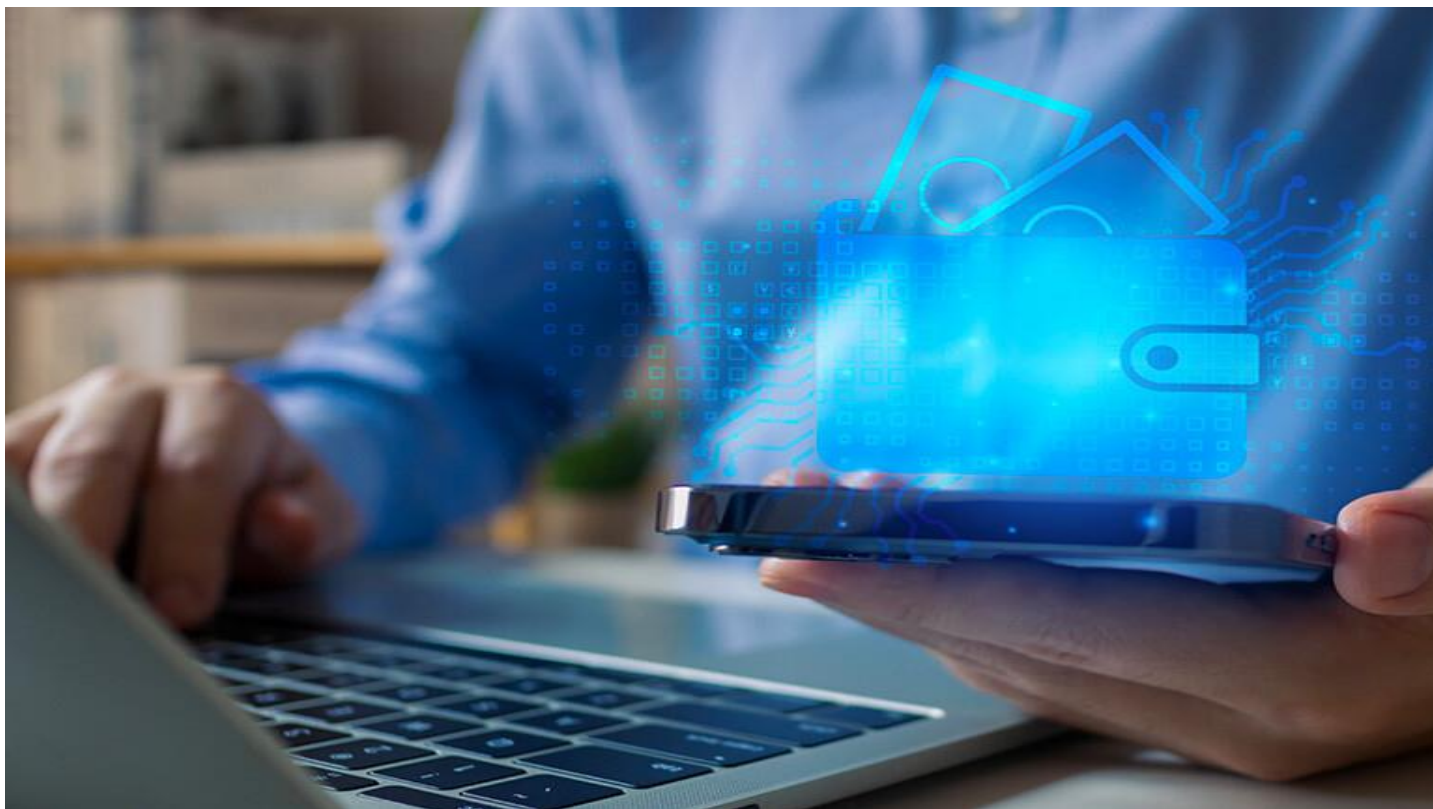




НАРОДНА БАНКА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Годишна информација за плаќањата во Република Северна Македонија во 2023 година



мај 2024 година



Агенда

1. ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ

1.1 ПЛАТЕЖНИ ТРАНСАКЦИИ СО КРЕДИТНИ ТРАНСФЕРИ

1.2 ПЛАТЕЖНИ ТРАНСАКЦИИ СО ПЛАТЕЖНИ КАРТИЧКИ

2. ПЛАТЕЖНА ИНФРАСТРУКТУРА

2.1 ПЛАТЕЖНИ СМЕТКИ ВО ДЕНАРИ

*2.2 ПЛАТЕЖНИ КАРТИЧКИ, УРЕДИ НА МЕСТАТА НА
ПРОДАЖБА И БАНКОМАТИ*

3. ПЛАТНИТЕ СИСТЕМИ ВО ЗЕМЈАТА





Платежни трансакции со платни инструменти во земјата

Учество во вкупниот број на безготовинските трансакции (%)



Учество во вкупната вредност на безготовинските трансакции (%)



- ✓ Вкупниот број изнесуваше **218 милиони безготовински платежни трансакции**, што претставува **годишен раст од 12,4%**.
- ✓ Вкупната вредност забележа **годишен раст од 20,0%** и изнесуваше **6.691 милијарда денари**.



Платежни трансакции со кредитни трансфери иницирани од физичките и правните лица во земјата

- ✓ Вкупниот број платежни трансакции со кредитни трансфери во 2023 г. изнесуваше **67 милиони**, при што најголемиот број од нив беа иницирани од страна на **правните лица (64,3%)**, додека остатокот од физичките лица.
- ✓ **Правните лица иницираат 66,1%** од бројот на плаќања со кредитни трансфери во земјата по електронски пат, додека **физичките лица електронски иницираат 28,6%** од вкупниот број кредитни трансфери.



Правни
лица



Хартиени

33,9%

71,4%

Електронски

66,1%

28,6%

Физички
лица



Правни
лица



96,9%

3,1%

0%

0%



Физички
лица



42,0%

57,0%

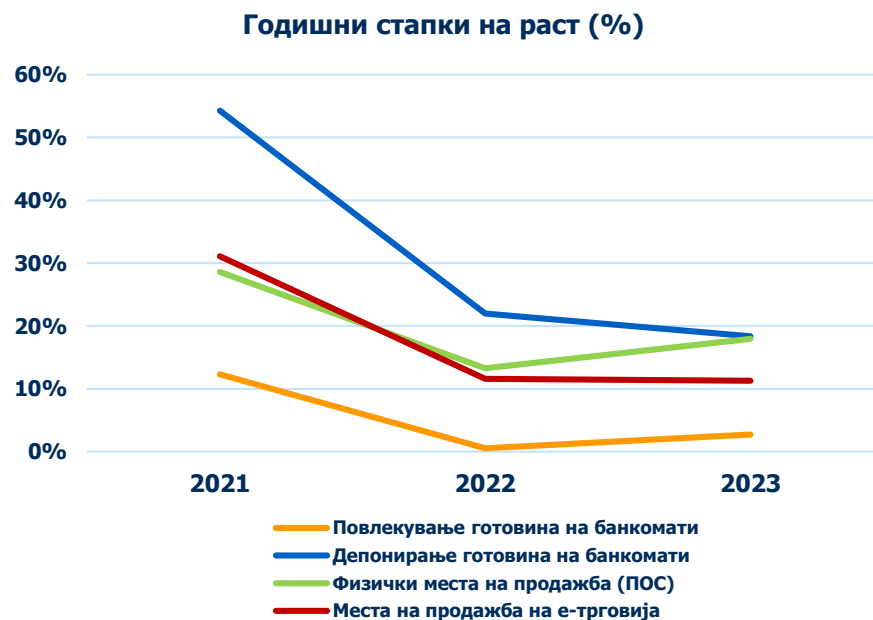
0,5%

0,5%

- ✓ Од аспект на **уредот на кој се иницирани електронските кредитни трансфери**, најголема примена (96,9%) кај правните лица и натаму имаат компјутерите, додека, пак, кај физичките лица и натаму има тренд на зголемена употреба на решенијата за мобилни плаќања (57,0%), за сметка на намалувањето на употребата на компјутерите.



Платежни трансакции со платежни картички на терминалските уреди лоцирани во земјата, со платежни картички издадени во земјата



- ✓ Број на платежни трансакции – **171,5 милиони**, со годишен раст од **14,6%**.
- ✓ Позитивен тренд на **зголемување** на бројот на платежните трансакции со домашните платежни картички за вршење плаќања на уредите на **физичките места на продажба во земјата и местата за е-трговија**.
- ✓ Употребата на платежните картички за плаќање на уредите на физички места на продажба забележа позначителен раст од 18,0%, а се бележи и натамошен тренд на пораст на платежните трансакции на местата за е-трговија (годишен раст од 11,3%).
- ✓ Значително висок годишен раст од 18,3% се забележува и кај употребата на платежните картички за депонирање готовина на банкоматите, иако бројот на овие платежни трансакции сè уште е низок.

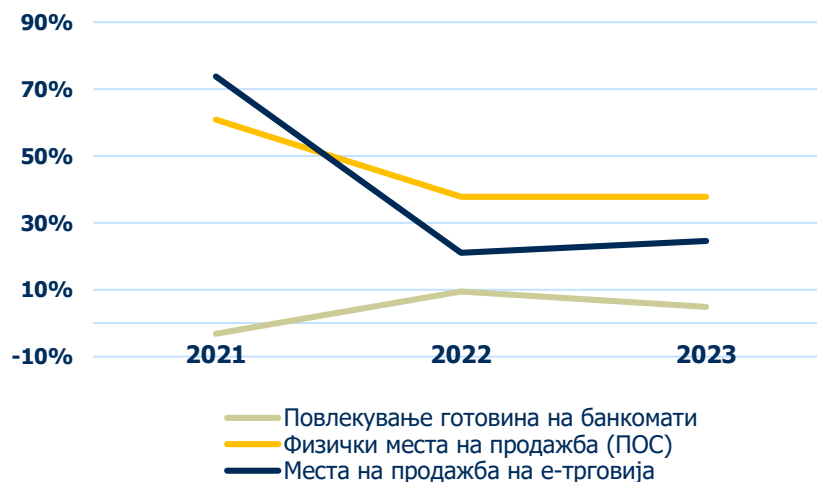


Платежни трансакции со платежни картички на терминалските уреди лоцирани надвор од земјата, со платежни картички издадени во земјата

Број на платежни трансакции



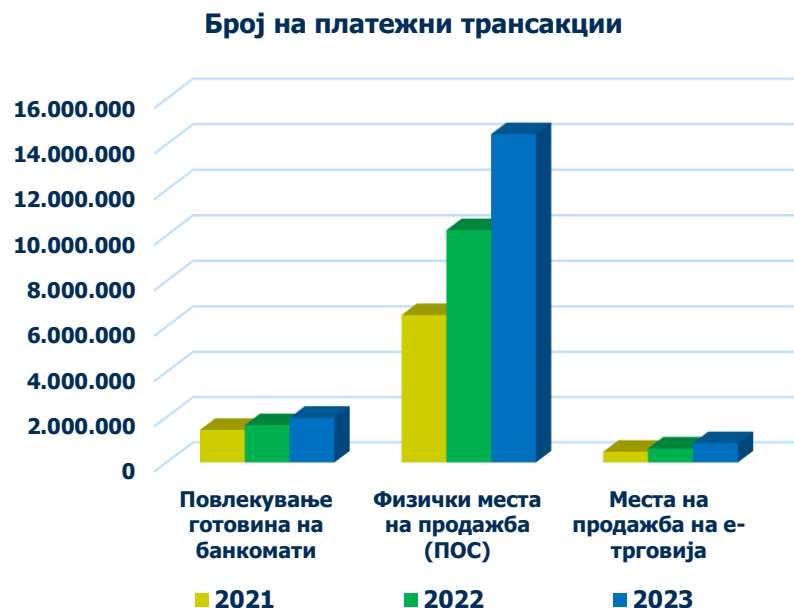
Годишни стапки на раст (%)



- ✓ Број на платежни трансакции – **16,1 милион, со висок годишен раст од 33,3%.**
- ✓ Позитивен раст на употребата на платежните картички со евидентиран годишен раст на бројот на платежните трансакции на физичките места на продажба (37,8%) и местата за е-трговија (24,6%).



Платежни трансакции со платежни картички на терминалските уреди лоцирани во земјата, со платежни картички издадени надвор од земјата

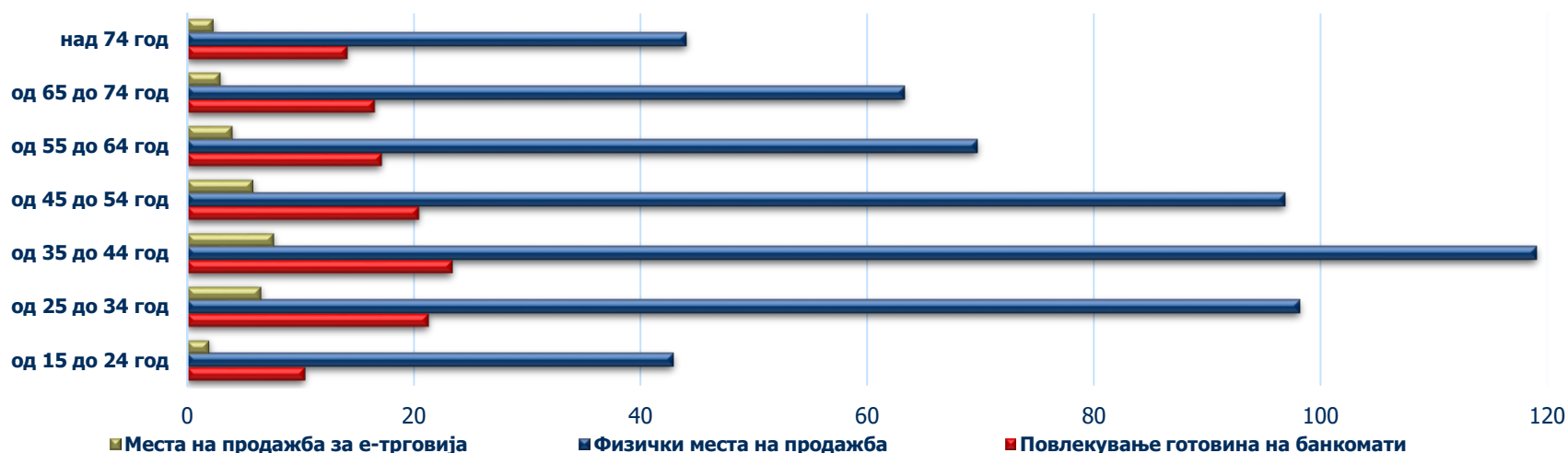


- ✓ Број на платежни трансакции – **17,3 милиони**, со висок годишен раст од **38,2%**.
- ✓ Висок годишен раст на платежните трансакции на физичките места на продажба од **41,2%**, како и раст на трансакциите на местата за е-трговија од **37,7%**.



Платежни трансакции со платежни картички извршени во земјата

Број на платежни трансакции со платежни картички издадени во земјата, остварени во земјата, по возрастни групи, по глава на жител

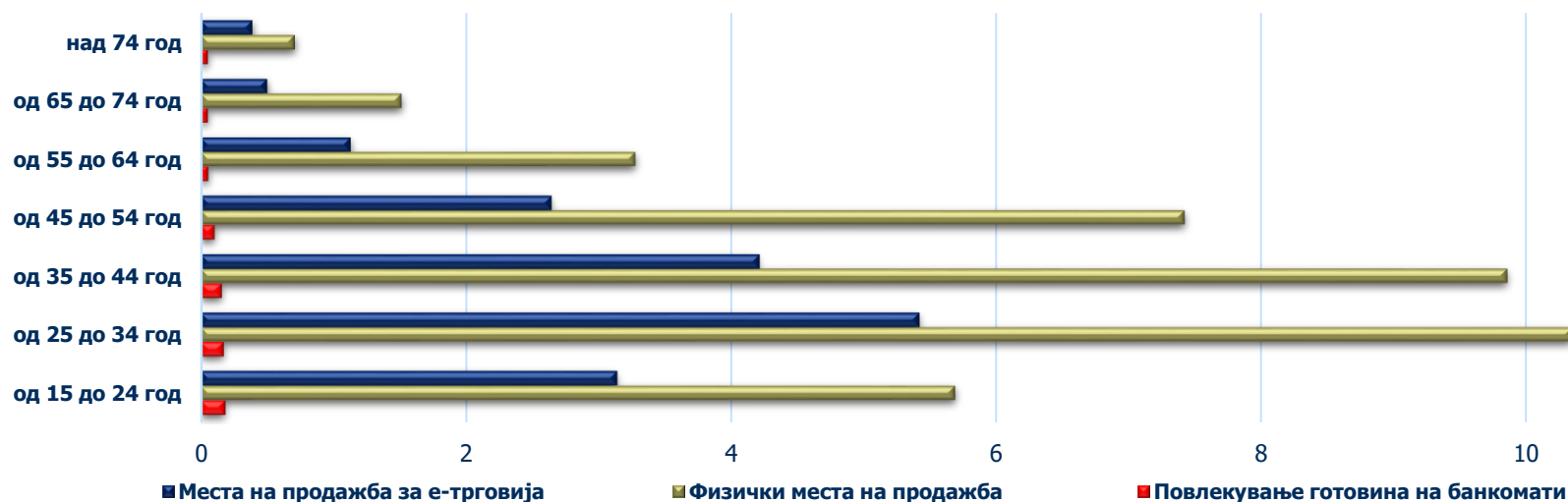


- ✓ Највисоко учество има возрастната група **од 25 до 54 години со 63,8%** во вкупните платежни трансакции на физичките места на продажба и местата за е-трговија.
- ✓ Возрастната група **од 25 до 54 години** направила 105 платежни трансакции по глава на жител на физичките места на продажба, 22 платежни трансакции по глава на жител на банкоматите и 7 платежни трансакции по глава на жител на местата за е-трговија.
- ✓ Најмал е бројот на платежните трансакции во земјата во трговијата остварени од страна на лицата со возраст **од 15 до 24 години**, или 45 платежни трансакции по глава на жител.



Платежни трансакции со платежни картички извршени во странство

Број на платежни трансакции со платежни картички издадени во земјата, остварени во странство, по возрастни групи, по глава на жител

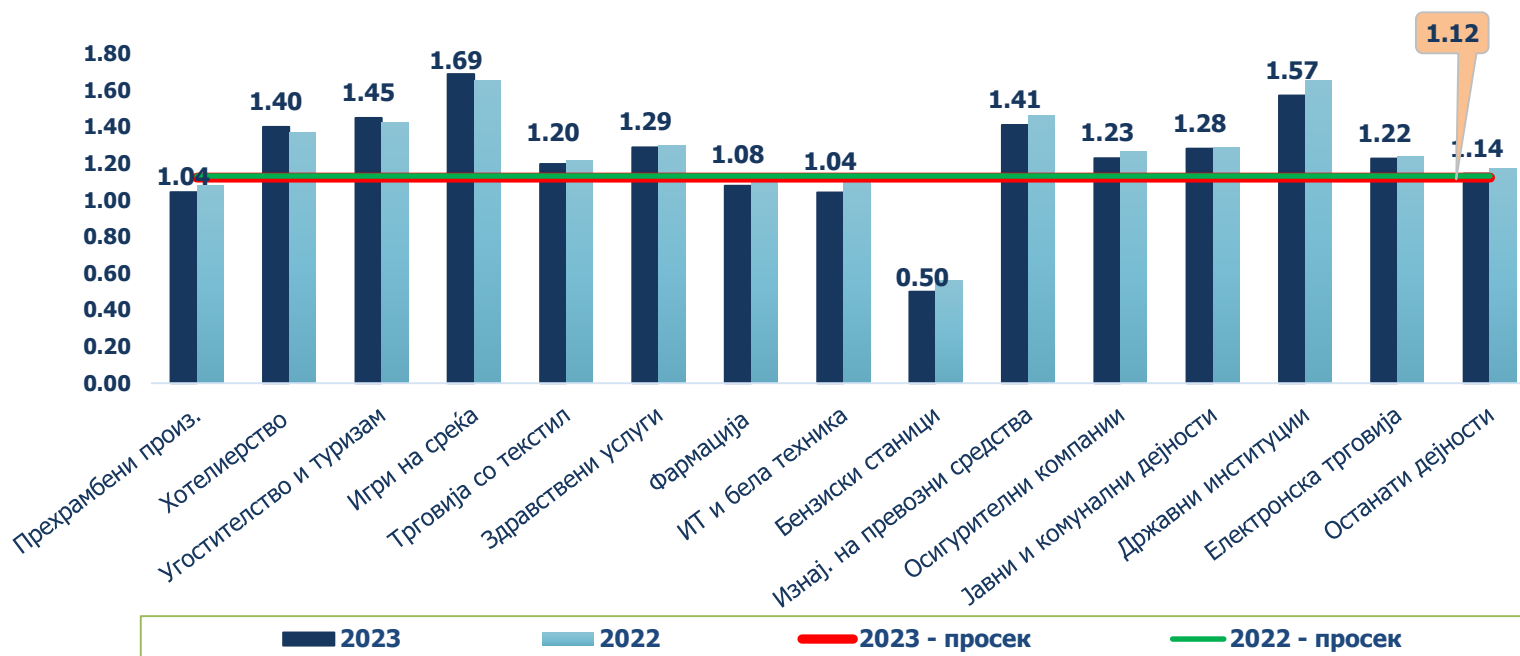


- ✓ **69,2%** од платежните трансакции остварени во странство со платежни картички издадени во земјата се направени во трговијата **на физичките места на продажба**, додека **30,8% на местата за е-трговија**.
- ✓ Возрасната група **од 25 до 44 години** направила 15 трансакции во трговијата при извршени 10 трансакции по глава на жител на физичките места на продажба и 5 трансакции по глава на жител на местата за е-трговија.
- ✓ Минимално учество во трговијата во странство има возрасната група **над 74 години** (1,1 платежна трансакција по глава на жител).



Надоместоци коишто се наплатуваат од трговците на продажните места во 2023 година

Надоместоци на продажното место по видот на дејноста на трговецот (%)

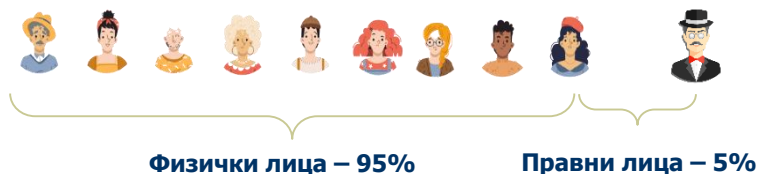


- ✓ Просечниот надоместок наплатен од трговците изнесува **1,12%** од вредноста на прометот и забележа **годишен пад од 0,01 п.п.**
- ✓ Од аспект на дејноста на трговецот, во текот на 2023 година, **највисок надоместок од 1,69%** се наплатува за услугите **„игри на среќа“**, додека, пак, **најнизок надоместок** се бележи кај дејноста **„бензински станици“ (0,50%)**.



Платежната инфраструктура во 2023 година Платежни сметки во денари

- ✓ Вкупниот број на платежните сметки на крајот на 2023 година изнесуваше **3,78 милиони** и забележа благ годишен раст од **0,8%**.



- ✓ Вкупниот број на депонентите на крајот на 2023 година изнесуваше **1,9 милиони**.
- ✓ Депонентите (физички и правни лица) може да имаат една или повеќе сметки во истата банка или во различни банки.



- ✓ Зголемување од **3,3 п.п. (44,2%)** на учеството на бројот на платежните сметки со пристап за **увид преку интернет и/или решение за мобилно плаќање по електронски пат**, во вкупниот број платежни сметки. Сепак, само **20,3%** од вкупниот број платежни сметки се со пристап за иницирање платежни трансакции преку интернет и/или решение за мобилно плаќање, што укажува на ограничена искористеност на дигиталните банкарски канали за вршење плаќања.
- ✓ Оваа ограниченост е особено изразена кај **физичките лица** кај коишто само **19,1%** од платежните сметки се со пристап за иницирање платежни трансакции преку интернет и/или решение за мобилно плаќање, но бележи годишен раст од 3,3 п.п. во споредба со претходната година.
- ✓ Кај **правните лица** е забележана значително поголема употребата на дигиталните банкарски канали за извршување на плаќањата во однос на физичките лица (**44,7%**).

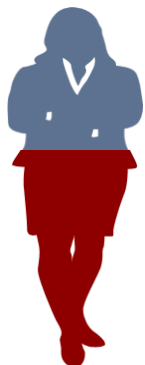




Платежни сметки – родова структура, по глава на жител



Жени



42,6%

1,6 по
глава на
жител

Мажи



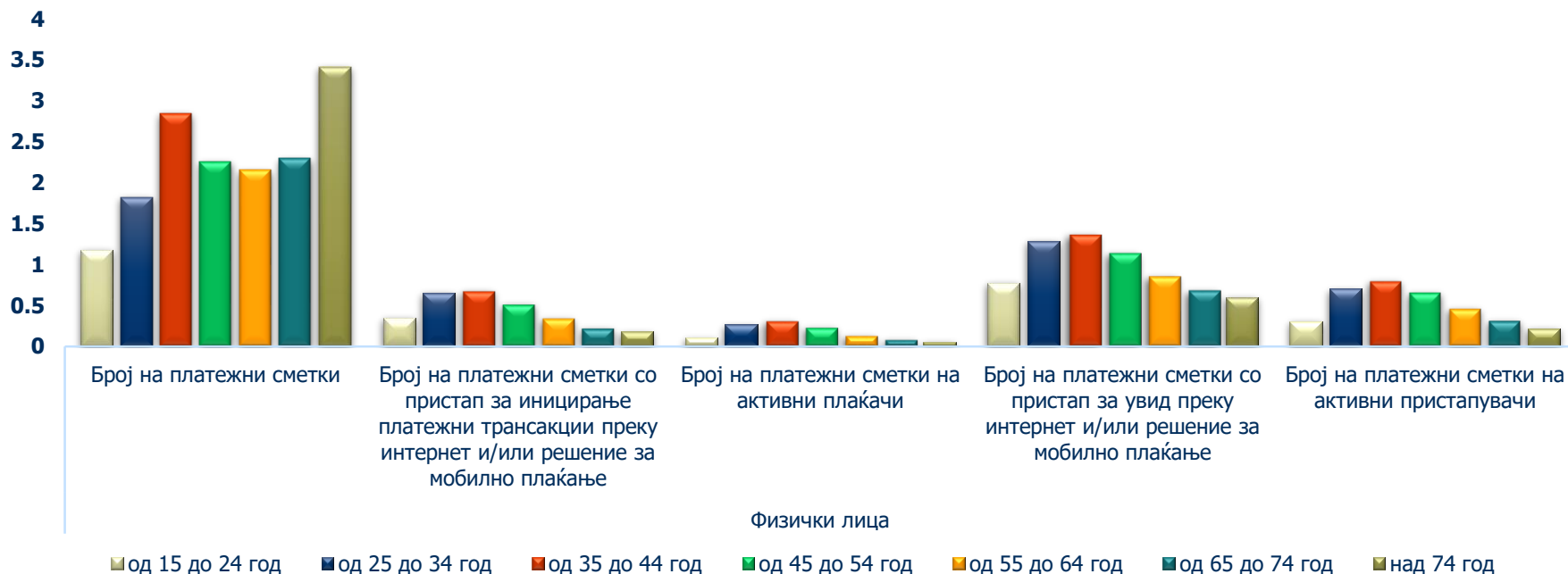
57,4%

2,2 по
глава на
жител

- ✓ 1,9 сметки по глава на жител.
- ✓ родов јаз од 0,6 сметки.
- ✓ Во 2023 година, **граѓаните извршиле увид во состојбата и промени кај 52,4% од расположливите сметки за оваа намена, додека плаќања извршиле преку 40,9% од сметките коишто овозможуваат иницирање плаќање преку интернет-банкарството или мобилните платежни апликации.**
- ✓ **Жените се поактивни пристапувачи до сметките во споредба со мажите, при што преку дигиталните канали кон своите платежни сметки направиле најмалку еден увид во состојбата и промените кај 52,6% од своите платежни сметки за оваа намена.**
- ✓ **42,0% од сметките за иницирање електронски плаќања во сопственост на жени биле активно користени, додека мажите активно користеле 39,9% од своите сметки.**



Платежни сметки – старосна структура по возрасни групи, по глава на жител



- ✓ **Возрасната група 35 – 44 години е сопственик на најголемиот број сметки на резидентите (21,6%).**
 - ✓ поседува по 2,8 сметки по глава на жител.
 - ✓ учествува со 28,6% во вкупниот број сметки на активни плаќачи и 25,3% во вкупниот број сметки на активни пристапувачи.
- ✓ **Лицата од 65 до 74 години и над 74 години поседуваат 2,3 и 3,4 сметки по глава на жител, соодветно, но се со пониска финансиска вклученост за користење на дигиталните канали за плаќање.**



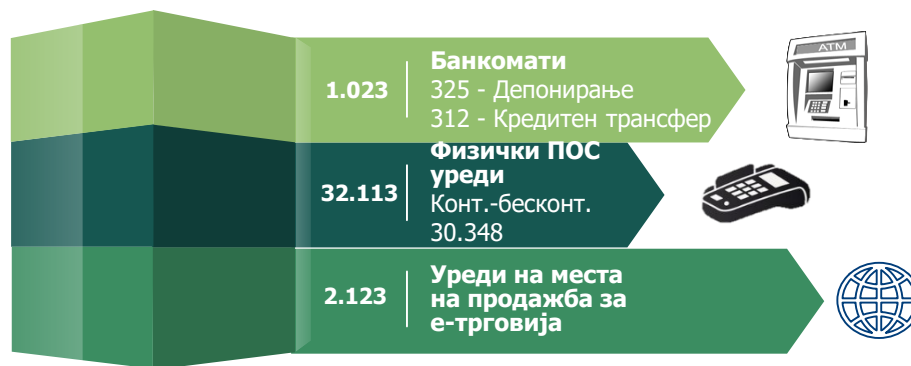
Платежна инфраструктура во 2023 година

- ✓ Вкупниот број платежни картички изнесува **1,9 милиони**, 1,1 картичка по депонент физичко лице, или 0,5 картички по депонент правно лице, при високо **структурно учество на контактено-бесконтактните платежни картички** во вкупниот број платежни картички со 76% или зголемување од 6,3 п.п.



Број на платежни картички
1.947.189

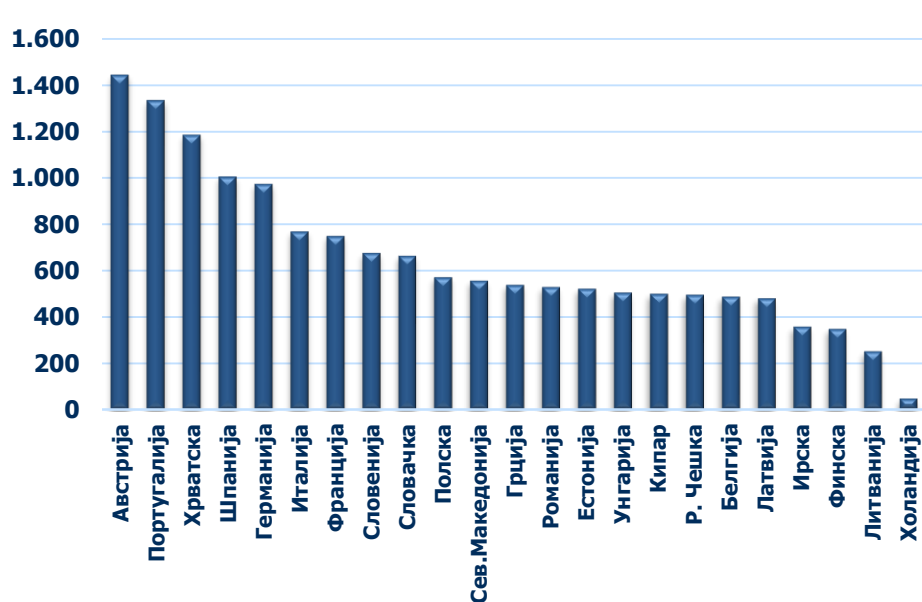
- ✓ Учеството на **бројот на ПОС-терминали коишто поддржуваат платежни картички со контактено-бесконтактна технологија** во вкупниот број уреди, на крајот на 2023 година, изнесува 94,5%, **што е зголемување за 8,4 п.п.**



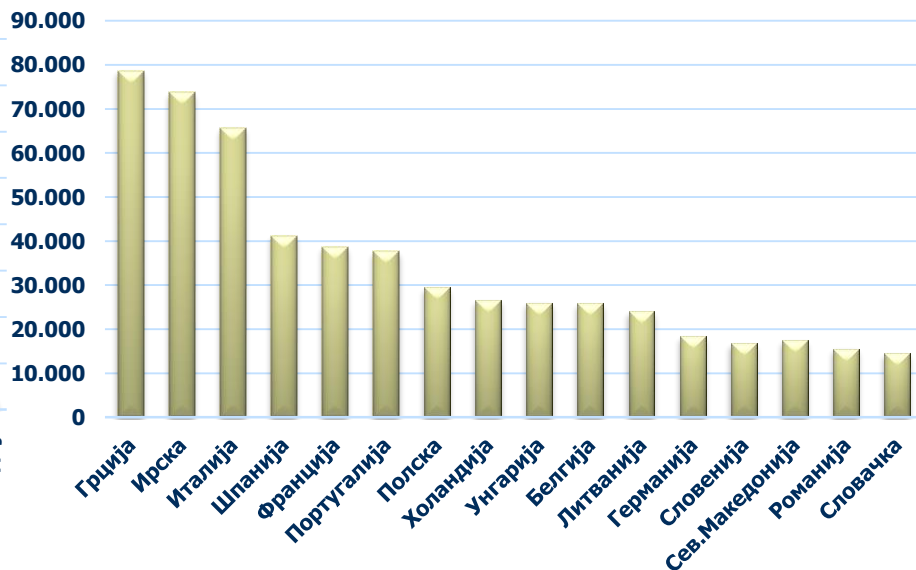


Споредбена анализа – банкомати и терминалски уреди на местата на продажба, на милион жители

Број на банкомати
на 1.000.000 жители



Број на терминалски уреди на места на продажба
на 1.000.000 жители



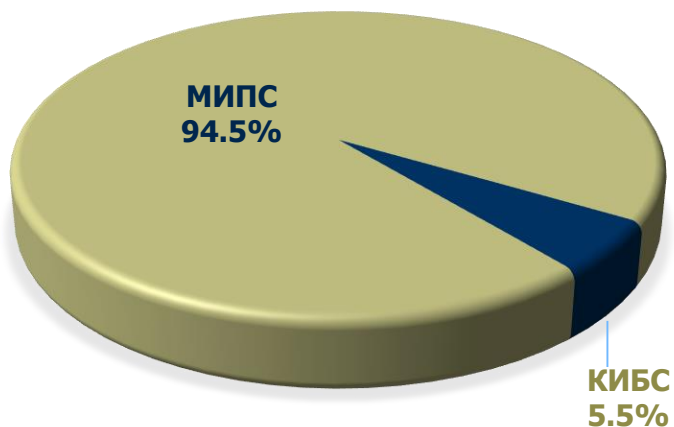
Во земјата постои **релативно добра застапеност на банкоматите за разлика од уредите на физичките места на продажба во споредба со земјите членки на ЕУ.**

- ✓ Бројот на **банкоматите во земјата изнесува 557 на милион жители**, што е под просекот во споредба со просечниот број на банкоматите во земјите членки на **ЕУ (657).**
- ✓ Бројот на **терминалски уреди на местата на продажба во земјата изнесува 17.484 на милион жители** што е помалку за речиси двапати од просекот на земјите членки на ЕУ (32.764).



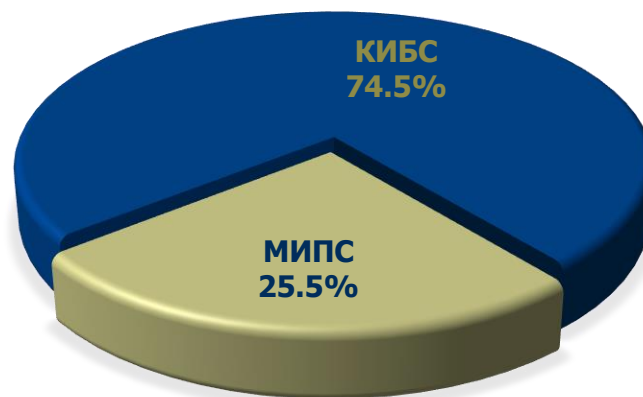
Платните системи во земјата во 2023 година

Учество на платните системи во вкупната вредност
на платежните трансакции (%)



✓ **Вкупна вредност** – 10.749 милијарди денари со годишен пад од 35,7%.

Учество на платните системи во вкупниот број на
платежните трансакции (%)



✓ **Вкупен број** – 33,6 милиони со годишен раст од 4,4%.



НАРОДНА БАНКА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Благодарам за вниманието!